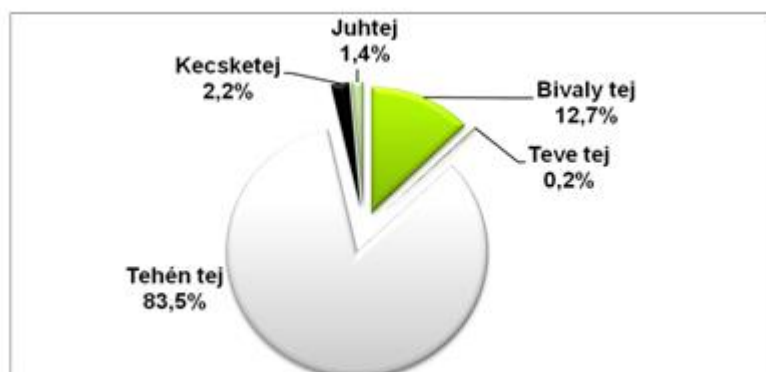

TEJTERMELÉS - FOGYASZTÁS Alfája és Omegája...

Nincs finomabb a tejnél, igyunk sok tejet, a tej jó, a tej fontos, a tej erősíti a csontjainkat és a fogainkat, „élet-erő-egészség” – ezeket a kijelentéseket és tanácsokat mindannyian számtalan alkalommal hallottuk gyermekkorunkban.

Tény, hogy a tehéntej már hosszú évszázadok-évezredek óta része az ember életének, sütünk, főzünk vele, és megszámlálhatatlan mennyiségű egyéb kész tejterméket fogyasztunk nap, mint nap.

(Tejfogyasztás típus szerint)

De mitől ilyen hasznos és praktikus? Valójában milyen tápanyagokat viszünk be általa a szervezetünkbe?

Fél liter tej a 7–9 éves gyerekek vitaminigényéből a következő mennyiségeket biztosítja: B2-, B12-vitamin 65–75 százalék, A-vitamin, nikotinsav és pantoténsav 35–40 százalék, B1-, B6- és C-vitamin kb. 20 százalék, D-, E-vitamin és a folsav kb. 10 százalék. A napi kalciumszükségletünk 800 mg körüli. A tej tekinthető a legalkalmasabb kalciumforrásnak, mert ebben a formában tudja a legkönnyebben hasznosítani a szervezet. A kalcium bevitelét a laktóz, a fehérje, a D-vitamin és a citromsav is elősegíti. Egy pohár, azaz 2 dl tehéntejben csaknem 240 mg kalcium található.

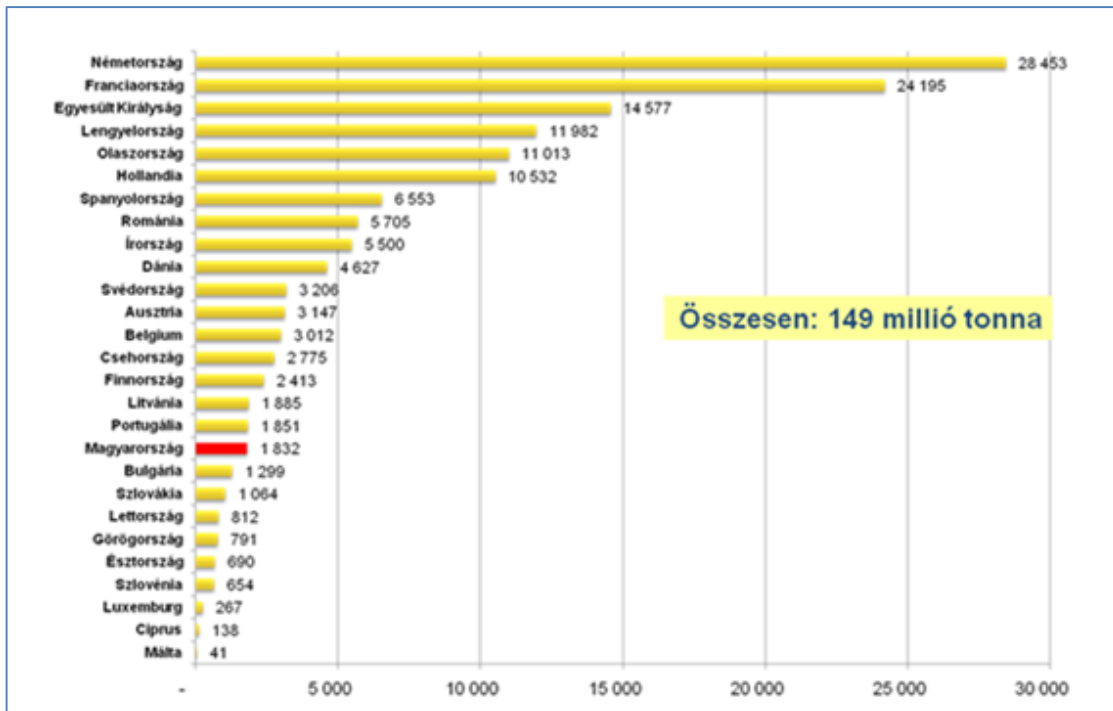
Boci nélkül azonban nincs tej sem – cikkünkben röviden összefoglaljuk a hazai és nemzetközi tejtermelés viszonyait, valamint Kellerné Mencser Mária, az ÁRPÁD-AGRÁR ZRT. tehenészeti ágazatvezetője mesél a személyes tapasztalatokról és a cégcsoport részeként működő tejüzemről.

A szarvasmarha-tenyésztés egyik fő funkciója természetesen a hazai lakosság friss tejjel illetve tejtermékekkel való ellátása. Közismert, hogy a tej a legolcsóbb állati fehérje forrás, az egészséges táplálkozáshoz évente 240-250 kg tejet, illetve tejterméket kell fogyasztani személyenként.

De vajon ki a tejhatalom most Európában? Mi a helyzet a magyar tejelő szarvasmarha állománnyal?

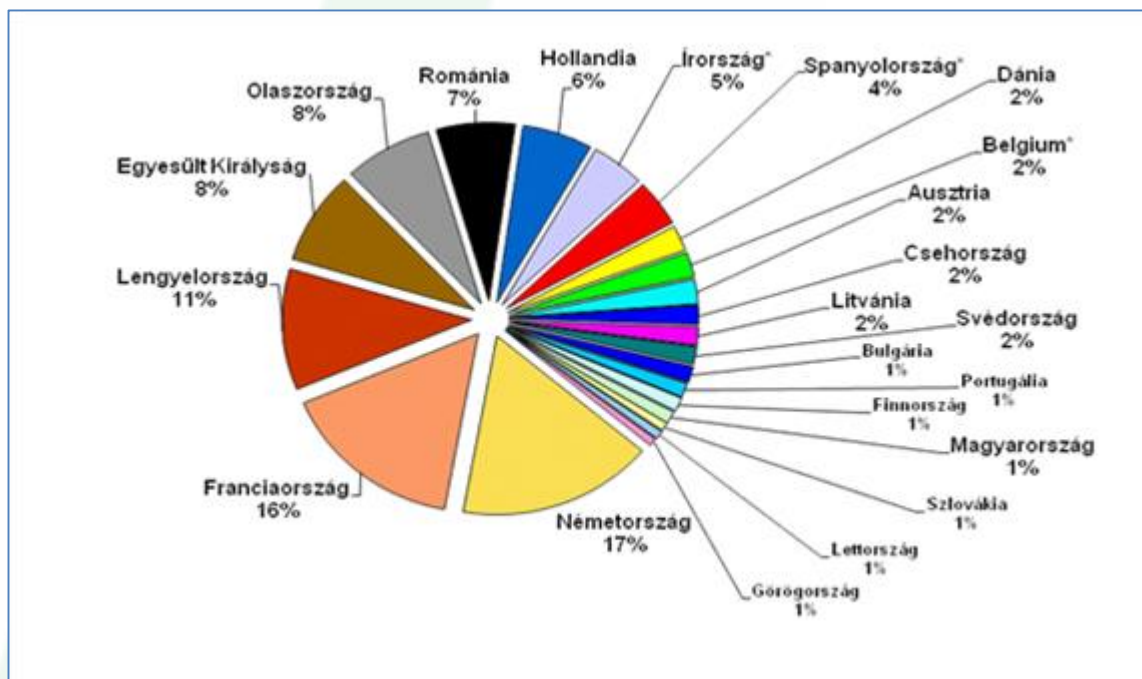
A világon megtermelt tej körülbelül negyede az Európai Unión belülről származik és elmondhatjuk azt is, nagy hagyománya van Európában a tejtermelésnek. A manapság leginkább elterjedt tejelő szarvasmarhafajta a Hollandiából származó Holstein Fríz, amely akár 10.000 kg tejet is képes adni egy laktáció (tejtermelési ciklus) alatt! Ez kimagasló mennyiség, így a mai modern világban a régi fajták kezdenek kissé feledésbe merülni, és előtérbe helyeződik a Holstein Fríz tenyésztése, ez lett ugyanis az elsődleges tejtermelő fajta.

Logikus, hogy ott termelik a legtöbb tejet, ahol a legnagyobb tejelő szarvasmarha állománya van. Az Európai Unión belül ezt a „versenyt” Németország vezeti. 2013-ban 42.680.000 darab tejelő szarvasmarha volt a területén. Második helyen Franciaország a maga 36.970.000 állományával, míg a képzeletbeli dobogó harmadik helyén Lengyelország áll, ahol 22.990.000 darab szarvasmarha található. Az arányok tehát valóban tükrözik az országok méreteit. Magyarországon a kétezres években hol nőtt, hol csökkent az állomány. Jelenleg 244.000 darabra becsülhető a tejtermelő szarvasmarha hazánkban, amivel az Európai Unióban körülbelül a 18. helyet foglaljuk el.

EU (27) tejhasznú tehénállományának hozama

Forrás: EUROSTAT (2007) adatai alapján saját szerkesztés

Az EU (27) tejhasznú tehénállományának megoszlása

Forrás: EUROSTAT (2007) adatai alapján saját szerkesztés

A szarvasmarha állományt tekintve a világviszonylat pedig egy 2012-es felmérés alapján a következő szerint alakul: a legtöbb szarvasmarhával rendelkező országok, illetve országcsoportok sorrendben: 1. India (218,0 millió darab); 2. Brazília (211,3 millió darab); 3. Kína (115,0 millió darab); 4. az Egyesült Államok (90,8 millió darab); és 5. az Európai Unió (87,4 millió darab).

Mint láthatjuk, jóval kevesebben vannak, mint mi emberek, mégis képesek ellátni minket a hihetetlen mennyiségű, jobbnál-jobb tejtermékkel.

Magyarországon pedig kiemelt szerepe van a hazai termelőknek, mert a verseny élesedik, és rengeteg (sokszor olcsóbb) import áru mellett csakis az igazán finom, friss és minőségi tejtermelőknek lehet esélye.

Az **ÁRPÁD-AGRÁR ZRT.** egy nagy múltú, számos ágazattal rendelkező, jelentős hazai cégcsoport, és így kijelenthető, hogy a szarvasmarha-

tenyésztés és tejtermelés területén is hagyományokkal bírnak.

Kellerné Mencser Mária, az ágazat vezetője, most a kulisszák mögé kalauzol minket, és válaszi nyomán betekintést kaphatunk a vállalat ezen ágazatának aktuális helyzetébe:

Milyen beruházások történtek az utóbbi években?

2011-ben készült el a 2900 m²-es almostrágya, és a 8000 m³-es hígtrágya tároló.

2013-as beruházás: tehénistállókon gerincszellőző kialakítás, egy 675 m²-es silótér, és egy 2x16 állásos fejőház építése XPRESSWAY XTREME parallel fejőállásokkal. A fejőház a legkorszerűbb berendezéseket tartalmazza, úgy mint: térszűkítő kapu, kehely leemelő automatika, egyedi tejmérő beépített vezetőképesség érzékelővel, nyakba szerelt Heat Sheaker kombinált állat azonosító egység, tehén azonosító antenna, válogató kapu, automata patafürösztő berendezés, 18000 literes tejhűtő hővisszanyerő bojlerrel, valamint egy BlackFlush fejőkészülék visszamosó rendszer. Az állatok napi tejtermelése, mozgásaktivitása a személyi számítógépen a Smart Dairy program segítségével követhető nyomon.

A beruházásnak köszönhetően gyorsabbá vált a fejés, többet tudnak pihenni az állatok, nőtt a tejtermelés.

MEGNEVEZÉS	2013	2014	2015	2016	2017
Összes termelt tej (kg)	4 433 189	4 794 988	5 348 490	5 639 622	5 826 072
1 tehénre jutó (kg/év)	7 901	8 699	9 317	9009	9314

Laktációs termelés 2017-ben: 9909 kg tej tejsír %: 4.12 tejfehérje %: 3.32

Ez évi beruházásunk lesz egy 14 köbméteres önjáró takarmány keverőkiosztó kocsi, amely előrelépést jelent majd a takarmány kitárolása terén. A kocsi silómaróval rendelkezik, ezáltal tömör marad a silófal, nem lesz utóerjedés a fellazult fal miatt, így jobb minőségben tudjuk megőrizni a takarmányainkat.

Hogyan épül be az ágazatba az innováció, mit eredményez mindez? (piacképesség, versenyelőnyök)

A korszerű fejőház üzemeltetéséhez jól képzett munkaerőre van szükség. Ezért dolgozóinkat folyamatosan képezzük. Két telepi munkatársunk (balról: **Kurucz Imre Dániel**; jobbról: **Váczi Richárd**) elvégezte a holland módszerű csülökápoló tanfolyamot, ők jelenleg is éppen az állomány körmölését végzik.

Ez egy nagyon fontos tevékenység. Az állatok jó közérzete és egészsége is múlik rajta. A bevett szokás alapján ugyanannyi körmölést végzünk egy évben, mint fejest, mely jelen esetben kettő-kettő alkalom. Emellett rendszeres a fürdetés, lábfürösztés, valamint az úgynevezett „sántázást” is elvégezzük – mely természetesen az esetleges egészségügyi problémákkal küzdő állatok egyedi kezelését jelenti.

Csak extra minőségű tejet termelünk, a szomatikus sejtszámot folyamatosan 300 ezer alatt tartjuk, hogy még jobb minőségű tejet adjunk át a tejiparnak.

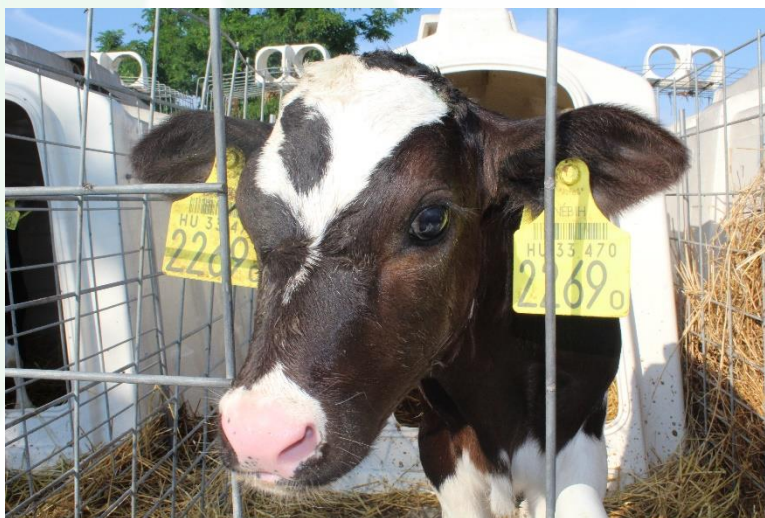
A fejés teljesen automatizált, de szükséges a kézi munkaerő is. Ez mit jelent? Jelen pillanatban hányan dolgoznak itt?

A telepen huszonnégyen dolgoznak, a fejőházban heten. Két műszak van 3-3 fő plusz a váltós.

Milyen az állomány volumene?

A mai napon 1300 szarvasmarhánk van, ebből 644 tehén, 654 üsző, és két bika. A bika borjakat folyamatosan értékesítjük, jellemzően östermelők a vásárlóink.

Ebben a hónapban eladásra került 41 vemhes üsző. A nőivarú szaporulat évről-évre több, mint amennyi az állomány pótlásához szükséges, férőhely kapacitásunk maximálisan ki van használva, ezért a felesleges tenyészállatokat exportra értékesítjük.

Milyen mennyiségben kerül a fogyasztókhöz a cégcsoport által előállított tej?

A megtermelt tej több mint 96 %-a, mivel az Alföldi Tej Értékesítő és Beszerző Kft. termelői csoport tagja vagyunk, így a tejet általuk értékesítjük.

Milyennek mondható a hazai piacon a cégcsoport ezen ágazata? (versenyképesség, minőség, mennyiség)

A megtermelt tej minősége felveszi a versenyt a piac többi szereplőjével. Kiváló minőségű tejet állítunk elő magas beltartalmi értékekkel. Jelenleg a mennyiséget szeretnénk növelni, ám ezt több külső körülmény is befolyásolja. Az ágazatnak kiszámíthatóbb felvásárlási árra, tervezhetőségre lenne szüksége. Szeretnénk további férőhelyeket létesíteni, de a változékony piaci árak mellett nehéz felelős döntést hozni.

Egy férőhely létrehozási értéke körülbelül 1 millió forint, azaz 100 férőhely 100 millióba kerülne. Ez nagyon nagy beruházás, tehát nagyon meg is kell gondolni, pontosan át kell látni a kockázatokat és a befektetés időbeli megtérülését.

Felvásárlási ár alakulása 2018.	
hó	Ft/kg
január	101,92
február	101,59
március	98,66
április	96,88

Felvásárlási ár alakulása 2014-2018.	
év	Ft/kg
2014	104,38
2015	81,51
2016	76,28
2017	97,52

Ezeket a nagyon változó, szinte kiszámíthatatlan árakat a kereslet vagy a konkurencia okozza? Mi befolyásolja leginkább?

Sajnos nekünk van a legkevesebb ráhatásunk az árra. Szinte nincs is. Nekünk az a prioritás, hogy csak kiváló minőségű tejet termelhetünk, mást nem engedhetünk meg magunknak, mert így lehet ezen a piacon fennmaradni.

Ha az Önöktől származó tejet szeretnénk megvásárolni, hogyan keressük az áruházak polcain?

Az Alföld tejtermékeket kell keresni, hiszen tagjai vagyunk mi is az Alföld Tej Kft.-nek. Tőlünk Székesfehérvárra szállítják a tejet, így megtalálhatják a kiváló minőségű tejszövetekben, tejtermékekben, joghurtokban nálunk előállított tejet.

Rengeteg tej és tejtermék érkezik külföldről. A hazai termelők mennyire tudják, mennyire lehet felvenni velük a versenyt? Mivel lehetünk előnyben? Hogyan lehet megszerezni és megtartani a fogyasztókat?

Tudatos vásárlókra van szükség. A szlogen erősítésére, hogy „**Támogasd a hazait!**”. Én például mindig megnézem, hogy honnan származik egy termék, és ha nem magyar, akkor általában visszateszem, és akár átszervezem a főzésemet, vagy tovább keresgélek a termékek között. Nagyon fontosnak tartom ezt, és remélhetőleg ez a tendencia tovább fog erősödni.

Szerző: Both Ildikó;

Szerkesztő munkatárs: Mészáros Mariann

Fotó: Arany Sándor Gábor

Források:

https://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/0059_szarvasmarha_tenyesztes/ch01s02.html

https://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/0059_szarvasmarha_tenyesztes/ch04s02.html

<https://www.magro.hu/agrarhirek/gazdalkodas/tejelo-szarvasmarha-allomany-az-europai-unioban-2/>

<https://agrarium7.hu/cikkek/48-szarszarvasmarha-agazat-a-szamok-tukreben-i>

<https://agrarium7.hu/cikkek/24-szarszarvasmarha-agazat-a-szamok-tukreben-ii>

<https://www.agrotrend.hu/piac/agrarpiac/az-europai-unio-11-legnagyobb-tejtermelo-orszaga>

https://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/0010_1A_Book_19_Allattenyesztesi_agazati_ekonomia/ch05s06.html

https://mult-kor.hu/20100407_a_tej_es_az_europai_taplalkozas_tortenete

<https://www.agronaplo.hu/szakfolyoirat/2012/08/allattenyesztes/novekvo-tejtermeles-az-eu-ban>

Budapest, 2018. június 11.

Kapcsolat: Both Ildikó - marketing/kommunikáció
marketing@arpad.hu   www.arpad.hu